

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी माध्यन्दिन संहिता)
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Maadhyandina Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଚିତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତି

॥ ଅଥଃ ଚତୁର୍ଥୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ଏଦମଗନ୍ତୁ ଦେବଜନଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଯତ୍ର ଦେବାସୋ ଅଦ୍ଭୁଷନ୍ତ ବିଶ୍ୱେ ।
ରକ୍ଷାମାଭ୍ୟାଂ ସଂତରନ୍ତୋ ଯଜୁର୍ଭୀ ରାୟସ୍ତୋଷେଣ ସମିଷା ମଦେମ ।
ଇମା ଆପଃ ଶମୁ ମେ ସନ୍ତ ଦେବୀ ରୋଷଧେ ତ୍ରାୟସ୍ତୁ ସ୍ୱଧିତେ ମୈନଃ ହିଃସୀଃ ॥ ୧ ॥

ଆପୋ ଅସ୍ଥାନାତର ଶୁନ୍ୟୟନ୍ତୁ ଘୃତେନ ନୋ ଘୃତପ୍ତ ପୁନନ୍ତୁ ।
ବିଶ୍ୱଂ ହି ରିପ୍ରଂ ପ୍ରବହନ୍ତି ଦେବୀରୁଦିଦାଭ୍ୟା ଶୁଚିରା ପୂତ ଏମି ।
ଦୀକ୍ଷାତପସୋସ୍ତନୁରସି ତାଂ ତ୍ୱା ଶିବାଂ ଶଗ୍ନାଂ ପରି ଦଧେ ଭଦ୍ରଂ ବର୍ଣ୍ଣଂ ପୁଷ୍ୟନ୍ ॥ ୨ ॥

ମହୀନାଂ ପୟୋଽସି ବର୍ଚ୍ଚୋଦା ଅସି ବର୍ଚ୍ଚୋ ମେ ଦେହି ।
ବୃତ୍ରସ୍ୟାସି କନୀନକଶ୍ଚକ୍ଷୁର୍ଦା ଅସି ଚକ୍ଷୁର୍ମେ ଦେହି ॥ ୩ ॥

ଚିପ୍ତିର୍ମା ପୁନାତୁ ବାକ୍ପତିର୍ମା ପୁନାତୁ ଦେବୋ ମା ସବିତା
ପୁନାତୁଚ୍ଛିଦ୍ରେଣ ପବିତ୍ରେଣ ସୁର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଭିଃ ।
ତସ୍ୟ ତେ ପବିତ୍ରପତେ ପବିତ୍ରପୁତ୍ରସ୍ୟ ଯଜ୍ଞାମଃ ପୁନେ ତଚ୍ଛକେୟମ୍ ॥ ୪ ॥

ଆ ବୋ ଦେବାସ ଇମହେ ବାମଂ ପ୍ରୟତ୍ୟଧୃରେ ।
ଆ ବୋ ଦେବାସ ଆଶିଷୋ ଯଜ୍ଞିୟାସୋ ହବାମହେ ॥ ୫ ॥

ସ୍ୱାହା ଯଜ୍ଞଂ ମନସଃ ସ୍ୱାହୋରୋରନ୍ତରିକ୍ଷାସ୍ୱାହା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଭ୍ୟାଂ
ସ୍ୱାହା ବାତାଦାରଭେ ସ୍ୱାହା ॥ ୬ ॥

ଆକୃତ୍ୟେ ପ୍ରୟୁଜେନ୍ନୟେ ସ୍ବାହା ମେଧାୟେ ମନସେନ୍ନୟେ ସ୍ବାହା ଦୀକ୍ଷାୟେ ତପସେନ୍ନୟେ
ସ୍ବାହା ସରସ୍ବତ୍ୟେ ପୁଷ୍ଟେନ୍ନୟେ ସ୍ବାହା ।

ଆପୋ ଦେବୀର୍ବୃହତୀର୍ବିଶ୍ବଶମ୍ଭୁବୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଉରୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷ ।

ବୃହସ୍ପତିୟେ ହବିଷା ବିଧେମ ସ୍ବାହା ॥ ୭ ॥

ବିଶ୍ଵୋ ଦେବସ୍ୟ ନେତୁର୍ମର୍ତ୍ତୋ ବୁରୀତ ସଖ୍ୟମ୍ ।

ବିଶ୍ଵୋ ରାୟ ଇଷୁଧ୍ୟତି ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ବୃଣୀତ ପୁଷ୍ୟସେ ସ୍ବାହା ॥ ୮ ॥

ରକ୍ଷାମୟୋଃ ଶିଲ୍ଲେ ସ୍ଥସ୍ତେ ବାମାରତେ ତେ ମା ପାତମାସ୍ୟ ଯୁଜ୍ଞସ୍ୟୋଦ୍ରତଃ ।

ଶର୍ମାସି ଶର୍ମ ମେ ଯୁଜ୍ଞ ନମସ୍ତେ ଅସ୍ତୁ ମା ମା ହିଃସୀଃ ॥ ୯ ॥

ଉର୍ଗସ୍ୟାଙ୍ଗିରସ୍ୟୁର୍ଗୁମୁଦା ଉର୍ଜଂ ମୟି ଧେହି ।

ସୋମସ୍ୟ ନୀବିରସି ବିଶ୍ଵୋ ଶର୍ମାସି ଶର୍ମ ଯୁଜମାନସ୍ୟୋଦ୍ରସ୍ୟ ଯୋନିରସି ସୁସସ୍ୟାଃ କୃଷୀୟୁଧି ।

ଉଜ୍ଜୟସ୍ବ ବନସ୍ପତି ଉର୍ଧ୍ଵୋ ମା ପାହ୍ୟଃସହସ୍ର ଆସ୍ୟ ଯୁଜ୍ଞସ୍ୟୋଦ୍ରତଃ ॥ ୧୦ ॥

ବ୍ରତଂ କୃଣୁତାଗ୍ନିର୍ବ୍ରହ୍ମାଗ୍ନିର୍ଯଜ୍ଞୋ ବନସ୍ପତିର୍ଯଜ୍ଞିୟଃ ।

ଦୈବୀଂ ପିୟଂ ମନାମହେ ସୁମୃତୀକାମଭିଷ୍ଟୟେ ବର୍ତ୍ତୋଧାଂ ଯୁଜ୍ଞବାହସଃ

ସୁତୀର୍ଥା ନୋ ଅସଦୃଶେ ।

ୟେ ଦେବା ମନୋଜାତା ମନୋୟୁଜୋ ଦକ୍ଷକ୍ରତବସ୍ତେ ନୋଽବନ୍ଧୁ

ତେ ନଃ ପାନ୍ଥୁ ତେଭ୍ୟଃ ସ୍ବାହା ॥ ୧୧ ॥

ଶ୍ଵାତ୍ରାଃ ପୀତା ଭବତ ଯୁୟମାପୋ ଅସ୍ଥାକମନ୍ତରୁଦରେ ସୁଶେବାଃ ।

ତା ଅସ୍ଥାଭ୍ୟମୟନ୍ତା ଅନମୀବା ଅନାଗସଃ ସ୍ବଦନ୍ତୁ ଦେବୀରମୃତା ଋତାବୃଧଃ ॥ ୧୨ ॥

ଇୟଂ ତେ ଯୁଜ୍ଞିୟା ତନୂରପୋ ମୁଞ୍ଚାମି ନ ପ୍ରଜାମ୍ ।

ଅଃହୋମୁତଃ ସ୍ବାହାକୃତାଃ ପୃଥିବୀମା ବିଶତ ପୃଥିବ୍ୟା ସମ୍ଭବ ॥ ୧୩ ॥

ଅଗ୍ନେ ତ୍ୱଂ ସୁ ଜାଗୃହି ବୟଃ ସୁ ମନ୍ଦିଷୀମହି ।
ରକ୍ଷା ଶୋ ଅପ୍ରୟୁକ୍ତନ୍ ପ୍ରବୁଧେ ନଃ ପୁନସ୍କୃଧି ॥ ୧୪ ॥

ପୁନର୍ମନଃ ପୁନରାୟୁର୍ମ ଆଃଗନ୍ ପୁନଃ ପ୍ରାଣଃ ପୁନରାତ୍ମା ମ ଆଃଗନ୍ ପୁନଶ୍ଚକ୍ଷୁଃ
ପୁନଃ ଶ୍ରୋତ୍ରଂ ମ ଆଃଗନ୍ ।
ବୈଶ୍ଵାନରୋ ଅଦବ୍ୟସ୍ତନୁପା ଅଗ୍ନିର୍ନଃ ପାତୁ ଦୁରିତାଦବଦ୍ୟାତ୍ ॥ ୧୫ ॥

ତ୍ୱମଗ୍ନେ ବ୍ରତପା ଅସି ଦେବ ଆ ମର୍ତ୍ତ୍ୟସ୍ତ୍ୱା । ତ୍ୱଂ ଯଜ୍ଞେଷ୍ଠୀତ୍ୟଃ ।
ରାସ୍ତେୟସ୍ତୋମା ଭୂୟୋ ଭର ଦେବୋ ନଃ ସବିତା ବସୋର୍ଦାତା ବସୁଦାତ୍ ॥ ୧୬ ॥

ଏଷା ତେ ଶୁକ୍ର ତନୁରେତଦ୍ୱର୍ତ୍ତସ୍ତୟା ସମ୍ଭବ ଭ୍ରାତଂ ଗଚ୍ଛ ।
ଭୂରସି ଧୃତା ମନସା ଭୁଷ୍ଟା ବିଷ୍ଟବେ ॥ ୧୭ ॥

ତସ୍ୟାସ୍ତେ ସତ୍ୟସବସଃ ପ୍ରସବେ ତନ୍ନୋ ଯନ୍ତ୍ରମଣୀୟ ସ୍ୱାହା ।
ଶୁକ୍ରମସି ଚନ୍ଦ୍ରମସ୍ୟାମୃତମସି ବୈଶ୍ଵଦେବମସି ॥ ୧୮ ॥

ଚିଦସି ମନାସି ଧୀରସି ଦକ୍ଷିଣାସି କ୍ଷତ୍ରିୟାସି ଯଜ୍ଞିୟାସ୍ୟଦିତିରସ୍ତ୍ୟଭୟତଃଶୀର୍ଷୀ ।
ସା ନଃ ସୁପ୍ରାତୀ ସୁପ୍ରତୀଚ୍ୟେଧି ମିତ୍ରସ୍ତ୍ୱା ପଦି ବଧ୍ନୀତାଂ ପୁଷାଃପୁନସ୍ତାଦ୍ବିଦ୍ରାୟାଧ୍ୟକ୍ଷାୟ ॥ ୧୯ ॥

ଅନୁ ତ୍ୱା ମାତା ମନ୍ୟତାମନୁ ପିତାଃନୁ ଭ୍ରାତା ସଗର୍ଭୋଃନୁ ସଖା ସୟୁଧ୍ୟଃ ।
ସା ଦେବି ଦେବମଚ୍ଛେଦୀନ୍ଦ୍ରାୟ ସୋମଃ ରୁଦ୍ରସ୍ତ୍ୱା ବର୍ତ୍ତୟତୁ ସ୍ୱସ୍ତି ସୋମସଖା ପୁନରେହି ॥ ୨୦ ॥

ବସ୍ୟାସ୍ୟଦିତିରସ୍ୟାଦିତ୍ୟାସି ରୁଦ୍ରାସି ଚନ୍ଦ୍ରାସି ।
ବୃହସ୍ପତିଷ୍ଟା ସୁମ୍ନେ ରମ୍ଭଣାତୁ ରୁଦ୍ରୋ ବସୁଭିରା ତକେ ॥ ୨୧ ॥

ଅଦିତ୍ୟାୟା ମୂର୍ଧନାଜିଘର୍ଷି ଦେବୟଜନେ ପୃଥିବ୍ୟା ଇତାୟାୟଦମାସି ଘୃତବତ୍ ସ୍ବାହା ।
ଅସ୍ତେ ରମସ୍ତାସ୍ତେ ତେ ବନ୍ଧୁସ୍ତେ ରା ଯୋ ମେ ରାୟୋ ମା ବୟଧ ରାୟସ୍ତୋଷେଶ ବିୟୋଷ୍ଟୁ
ତୋତୋ ରାୟଃ ॥ ୨୨ ॥

ସମଶ୍ୟା ଦେବ୍ୟା ଧିୟା ସଂ ଦକ୍ଷିଣୟୋରୁଚକ୍ଷସା ।
ମା ମ ଆୟୁଃ ପ୍ରମୋଷୀର୍ମୋ ଅହଂ ତବ ।
ବୀରଂ ବିଦେୟ ତବ ଦେବି ସଂଦୃଶି ॥ ୨୩ ॥

ଏଷ ତେ ଗାୟତ୍ରୋ ଭାଗ ଇତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାଦେଷ ତେ ତ୍ରୈଷୁଭୋ ଭାଗ ଇତି ମେ
ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାଦେଷ ତେ ଜାଗତୋ ଭାଗ ଇତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାକ୍ଷନ୍ଦୋନାମାନାଃ ସାମ୍ରାଜ୍ୟଂ
ଗଚ୍ଛେତି ମେ ସୋମାୟ ବ୍ରୂତାଦାସ୍ତାକୋଽସି ଶୁକ୍ରସ୍ତେ ଗ୍ରହ୍ୟୋ ବିଚିତସ୍ତା ବି ଚିନ୍ଦନ୍ତୁ ॥୨୪ ॥

ଅଭି ତ୍ୟଂ ଦେବଧ ସବିତାରମୋଶ୍ୟାଃ କବିକ୍ରତୁମର୍ଗାମି ସତ୍ୟସବଧ ରତ୍ନଧାମଭି ପ୍ରିୟଂ ମତିଂ
କବିନ୍ ଉର୍ଧ୍ବା ଯସ୍ୟାମତିର୍ଭା ଅଦିଦ୍ୟୁତସ୍ରବୀମନି ହିରଣ୍ୟପାଣିରମିମୀତ ସୁକ୍ରତୁଃ କୃପା ସ୍ବଃ ।
ପ୍ରଜାଭ୍ୟାସ୍ତା ପ୍ରଜାସ୍ତା ଽନୁପ୍ରାଶନ୍ତୁ ପ୍ରଜାସ୍ତୁମନୁପ୍ରାଶିହି ॥ ୨୫ ॥

ଶୁକ୍ରଂ ତ୍ବା ଶୁକ୍ରେଣ କ୍ରୀଣାମି ଚନ୍ଦ୍ରଂ ଚନ୍ଦ୍ରେଣାମୃତମମୃତେନ ।
ସଗ୍ନେ ତେ ଗୋରସ୍ତେ ତେ ଚନ୍ଦ୍ରାଣି ତପସସ୍ତନୁରସି ପ୍ରଜାପତେର୍ବର୍ଣ୍ଣଃ ପରମେଶ ପଶୁନା କ୍ରୀୟସେ
ସହସ୍ରପୋଷଂ ପୁଷେୟମ୍ ॥ ୨୬ ॥

ମିତ୍ରୋ ନ ଏହି ସୁମିତ୍ରଧ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟୋରୁମା ବିଶ ଦକ୍ଷିଣମୁଖନୁଶତ୍ରଧ ସ୍ୟୋନଃ ସ୍ୟୋନମ୍ ।
ସ୍ବାନ ଭ୍ରାଜାଙ୍ଗାରେ ବମ୍ବାରେ ହସ୍ତ ସୁହସ୍ତ କୃଶାନବେତେ ବଃ ସୋମକ୍ରୟଶାସ୍ତ୍ରାନୁକ୍ଷୟଂ ମା ବୋ
ଦଭନ୍ ॥ ୨୭ ॥

ପରି ମାଗ୍ନେ ଦୁଶ୍ପରିତାଦ୍ବାଧସ୍ତା ମା ସୁଚରିତେ ଭଜ ।
ଉଦାୟୁଷା ସ୍ବାୟୁଷୋଦସ୍ତାମମୃତାଂ ଅନୁ ॥ ୨୮ ॥

ପ୍ରତି ପଦ୍ମାମପଦ୍ମହି ସ୍ଵସ୍ତିଗାମନେହସମ୍ ।
ୟେନ ବିଶ୍ଵାଃ ପରି ଦ୍ଵିଷୋ ବୃଣକ୍ତି ବିନ୍ଦତେ ବସୁ ॥ ୨୯ ॥

ଅଦିତ୍ୟାସ୍ତ୍ରଗସ୍ୟାଦିତ୍ୟେ ସଦ ଆସୀଦ ।
ଅସ୍ତଭାଙ୍ଗ୍ୟାଂ ବୃଷଭୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷମମିମୀତ ବରିମାଣଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ଆଃସୀଦଦ୍ଵିଶ୍ଵା ଭୁବନାନି ସମ୍ରାଡ୍ଵିଶ୍ଵେଭାନି ବରୁଣସ୍ୟ ବ୍ରତାନି ॥ ୩୦ ॥

ବନେଷୁ ବ୍ୟାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ତତାନ ବାଜମର୍ବସୁ ପୟ ଉସ୍ତ୍ରିୟାସୁ ।
ହସୁ କ୍ରତୁଂ ବରୁଣୋ ବିଷ୍ଠଗ୍ନିଂ ଦିବି ସୂର୍ଯ୍ୟମଦଧାତ୍ ସୋମମଦ୍ରୌ ॥ ୩୧ ॥

ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଚକ୍ଷୁରାରୋହାଗ୍ନେରକ୍ଷ୍ମଃ କନୀନକମ୍ ।
ୟତ୍ରେତ୍ରଶେଭିରୀୟସେ ଭ୍ରାଜମାନୋ ବିପଶ୍ଚିତା ॥ ୩୨ ॥

ଉସ୍ରାବେତଂ ଧୂର୍ଷାହୌ ଯୁଜ୍ୟେଥାମନଶୁ ଅବୀରହଣୌ ବ୍ରହ୍ମଚୋଦନୌ ।
ସ୍ଵସ୍ତି ଯଜମାନସ୍ୟ ଗୃହାନ୍ ଗଚ୍ଛତମ୍ ॥ ୩୩ ॥

ଉଦ୍ରୋ ମେଃସି ପ୍ରତ୍ୟବସ୍ତୁ ଭୁବସ୍ତତେ ବିଶ୍ଵାନ୍ୟଭି ଧାମାନି ।
ମା ତ୍ଵା ପରିପରିଶୋ ବିଦନ୍ ମା ତ୍ଵା ପରିପଦ୍ଧିନୋ ବିଦନ୍ ମା ତ୍ଵା ବୃକା ଅଘାୟବୋ ବିଦନ୍ ।
ଶ୍ୟେନୋ ଭୃତ୍ଵା ପରା ପତ ଯଜମାନସ୍ୟ ଗୃହାନ୍ ଗଚ୍ଛ ତନ୍ନୌ ସସ୍ତୁତମ୍ ॥ ୩୪ ॥

ନମୋ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଚକ୍ଷସେ ମହୋ ଦେବାୟ ତଦୃତଃ ସପର୍ଯ୍ୟତ ।
ଦୂରେଦୃଶେ ଦେବଜାତାୟ କେତବେ ଦିବସ୍ତୁତ୍ରାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ଶଃସତ ॥ ୩୫ ॥

ବରୁଣସ୍ୟୋଞ୍ଜମ୍ବନମସି ବରୁଣସ୍ୟ ସ୍ଵାମ୍ବସର୍ଜନୀ ସ୍ତୋ ବରୁଣସ୍ୟ ଋତସଦନ୍ୟସି ବରୁଣସ୍ୟ
ଋତସଦନମସି ବରୁଣସ୍ୟ ଋତସଦନମା ସୀଦ ॥ ୩୬ ॥

ୟା ତେ ଧାମାନି ହବିଷା ଯଜନ୍ତି ତା ତେ ବିଶ୍ୱା ପରିଭୁରସ୍ତୁ ଯଜନ୍ତ ।
ଗୟନ୍ତାନ ପ୍ରତରଣଃ ସୁବୀରୋଽବୀରହା ପ୍ର ଚରା ସୋମ ଦୁର୍ଯ୍ୟନ୍ ॥ ୩୭ ॥

ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ

॥ ଋଷିଃ ॥

୧-୭ - ପ୍ରଜାପତିଃ । ୮-୯ - ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟ ଆତ୍ରେୟଃ । ୧୦-୧୫ - ଅଙ୍ଗିରସ୍ । ୧୬-୩୪ - ବସିଷ୍ଠଃ ।
୩୫-୩୭ - ଅଭିତପନଃ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ୩୭ - ଗୌତମଃ ॥

॥ ଦେବତା ॥

୧ - ଦେବୟଜନମ୍, ଆପଃ, କୁଶତରୁଣମ୍, ସୁରଃ । ୨ - ଆପଃ, ବାସଃ । ୩ - ନବନୀତମ୍,
ଅଞ୍ଜନମ୍ । ୪ - ପ୍ରଜାପତିଃ, ସବିତା । ୫ - ଆଶୀର୍ବାଦ ବା ଦେବାଃ । ୬ - ଯଜ୍ଞଃ । ୭ - ଅଗ୍ନିଃ,
ଲିଙ୍ଗୋକ୍ତଃ । ୮ - ସବିତା । ୯, ୩୭ - କୃଷ୍ଣାଜିନମ୍ । ୧୦ - ମେଗଲା, ନୀବିଃ, ବାସଃ,
କୃଷ୍ଣବିଷାଣ, ଦଣ୍ଡଃ । ୧୧ - ଯଜ୍ଞଃ, ଧୀଃ, ବାକ୍, ପ୍ରାଣ-ଉଦାନ, ଚକ୍ଷୁଃ, ଶ୍ରୋତ୍ର, ଅଗ୍ନିଃ,
ମିତ୍ରାବରୁଣ, ଆଦିତ୍ୟଃ, ବିଶ୍ୱେଦେବାଃ । ୧୨ - ଆପଃ । ୧୩ - ଲୋଷ୍ଠ, ମୂତ୍ର ।
୧୪-୧୫, ୨୮ - ଅଗ୍ନିଃ । ୧୬ - ଅଗ୍ନିଃ, ସୋମଃ । ୧୭ - ହିରଣ୍ୟ, ଆଜ୍ୟଃ, ବାକ୍ । ୧୮ - ବାକ୍,
ହିରଣ୍ୟ । ୧୯-୨୧ - ବାକ୍, ରୂପା, ଗୌ । ୨୨ - ଆଜ୍ୟଃ, ଲିଙ୍ଗୋକ୍ତଃ । ୨୩ - ପତ୍ନୀ,
ଆଶୀର୍ବାଦ । ୨୪ - ଲିଙ୍ଗୋକ୍ତଃ, ସୋମଃ । ୨୫ - ସବିତା, ସୋମଃ । ୨୬ - ସୋମଃ,
ଲିଙ୍ଗୋକ୍ତଃ, ଆଜ୍ୟଃ । ୨୭ - ସୋମଃ, ପିଷ୍ଟ୍ୟ ନାମଃ । ୨୯ - ପଦ୍ମାଃ । ୩୦ - କୃଷ୍ଣାଜିନମ୍,
ସୋମଃ, ବରୁଣଃ । ୩୧, ୩୨ - ବରୁଣଃ । ୩୩ - ଅନଭୂତ୍ । ୩୪, ୩୬ - ସୋମଃ ।
୩୫ - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ॥

॥ ଛନ୍ଦ ॥

୧ - ବିରାଟ ବ୍ରାହ୍ମୀ ଜଗତୀ । ୨ - ସ୍ୱରାଟ ବ୍ରାହ୍ମୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୩ - ସ୍ୱରାଟ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ।
୪, ୧୯ - ନିରୂଟ ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି । ୫-୬, ୨୯, ୩୨ - ନିରୂଟ ଆର୍ଷୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ । ୭ - ପଂକ୍ତି,
ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ । ୮ - ଆର୍ଷୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ । ୯ - ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୧୦ - ନିରୂଟ ଆର୍ଷୀ ଜଗତୀ,
ସାମ୍ନୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୧୧ - ସ୍ୱରାଟ ବ୍ରାହ୍ମୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଆର୍ଷୀ ଉଷ୍ଟିକ୍ । ୧୨ - ଭୁବିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍
। ୧୩ - ଭୁବିକ୍ ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ । ୧୪ - ସ୍ୱରାଟ ଆର୍ଷୀ ଉଷ୍ଟିକ୍ । ୧୫ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ବୃହତୀ ।
୧୬ - ଭୁବିକ୍ ଆର୍ଷୀ ପଂକ୍ତି । ୧୭ - ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୧୮ - ସ୍ୱରାଟ ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ ।
୨୦ - ସାମ୍ନୀ ଜଗତୀ, ଭୁବିକ୍ ଆର୍ଷୀ ଉଷ୍ଟିକ୍ । ୨୧ - ବିରାଟ ଆର୍ଷୀ ବୃହତୀ । ୨୨ - ବ୍ରାହ୍ମୀ
ପଂକ୍ତି । ୨୩ - ଆସ୍ତ୍ରାଟ ପଂକ୍ତି । ୨୪ - ବ୍ରାହ୍ମୀ ଜଗତୀ, ଯଜୁଷୀ ପଂକ୍ତି । ୨୫ - ଭୁବିକ୍ ଶକ୍ୱରୀ,
ଭୁବିକ୍ ଗାୟତ୍ରୀ । ୨୬-୨୭ - ଭୁବିକ୍ ବ୍ରାହ୍ମୀ ପଂକ୍ତି । ୨୮ - ସାମ୍ନୀ ବୃହତୀ, ସାମ୍ନୀ ଉଷ୍ଟିକ୍ ।
୩୦ - ସ୍ୱରାଟ ଯଜୁଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୩୧ - ବିରାଟ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ।
୩୩ - ନିରୂଟ ଆର୍ଷୀ ଗାୟତ୍ରୀ, ଯଜୁଷୀ ଜଗତୀ । ୩୪ - ଭୁବିକ୍ ଆର୍ଷୀ ଗାୟତ୍ରୀ, ଭୁବିକ୍ ଆର୍ଷୀ
ବୃହତୀ, ବିରାଟ ଆର୍ଷୀ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ । ୩୫ - ନିରୂଟ ଆର୍ଷୀ ଜଗତୀ । ୩୬ - ବିରାଟ ବ୍ରାହ୍ମୀ
ବୃହତୀ । ୩୭ - ନିରୂଟ ଆର୍ଷୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ॥

॥ ଇତି ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

